Шаиг адына китабханада

Республикамызда көркәмли Азәрбајчан јазычысы А. Шаигин адыны дашыјан чохлу мәдәни-маарифә мүәссисләр вардыр. Онлардан бири Бакыдан Сиасәдјан күчәсиндә јерләшән А. Шаиг адына ушаг китабханасыдыр. Китабхана јарашыглы отаглара, чохлу бәдии әдәбијат илә малијдир. Бахмајараг, бәзи китабларын бу китабханаја чох севирләр. Миналарла пионер вә мәктәбли китабханаја дајмн охучусудур. Јазычынын анадан олмасындан 90 иллији илә әлагәдар оларат китабханаја кәлән шаирдларын сајы даһа да чохалмышдыр. Онлар охудуглары мәктәбләрдә А. Шаигә бәст әдәбијат әдәби ахшамлара, сөһбәтләрә јахшы нәзәрләнмәк үчүн китабханадан јазычынын әсәрләрини алыб охујур, онун нәгмәнә оз мә'лумат ларыны артырырлар.

Китабханада јазычынын јубилејинә чидди һазырлыг көрүлмүшдүр. Бу мунасибәтә хүсуси мәсләһәтчиләр ајрылмышдыр. А. Шаигин һејәтә әз јарадылмышлыгы». «Азәрбајчан ушаг әдәбијатынын көркәмли нумајәндәси», «Әлмәз педагог вә мүәллим» мөвзуларында динләнилән мә'рузәләрә ушаглар бәвасла гулаг асмышлар. Пионер вә мәктәбли-ләр јазычынын әсәрләриндән әбәрәт сәһнәчик тәшкил етмишләр. Бурада шаирин драм әсәрләриндән әбәрәт сәһнәчикләр дә әстәрјашлыдыр. Шакирдләр А. Шаигин пјесләриндән әсәр сәһнәјә гојмушлар. Бәзи һаггында пјесләрини ифадали охумуғу үчүн мусабигә кечирилмишдир. Он јахшы ифачылар мүкафатландырылмышлар. Мүсабигәдә А. Шаигин пјесләри дә охунмушдур.

Китабхананын кениш фојесиндә А. Шаигин һејәт вә јарадычылығынын әкс етдирән сәрки ачылмышдыр. Сәркидә олмаз сәнәткарын әсәрләриндән әбәрәт чохлу нүмунәләр нүмајиш едир. Бурада шаирин һејәтинә, јарадычылығына ишыгландыран мүхтәлиф фото-шәкил, һәмчинин јазычы һаггында мүәссисәләрин хатирәләри нүмајиш едирилир. Бүтүн бу материаллар Шаиг һаггында зәнкин материал верир. Китабханаја кәлән сәркидәки сәнәдләрлә һәвәсләнмиш олурлар.

Китабханада А. Шаигин јубилеји илә әлагәдар оларат мараглы мүсабигәләр, сөһбәтләр кечирилир. Китабхананын бүтүн ишчиләри јазычынын јубилејинин мүтәмадијин кечмәси үчүн әлләриндән кәләни едирләр.

А. Шаиг тә'лим-тәрбијә, тәдрис вә методика мәсәләләри һаггында, мүәллим, онун вәзифәси, тәләбә вә анла әлагәсинә дair чох јазмышдыр вә нашир етдирмишдир. Јазыг әдәбијат арасында чап олунмамыш әсәрләр дә чохдур ки, бунлардан бир гисми дәрсликләрә, әдәбијат тарихинә, тә'лим-тәрбијә мәсәләләринә һәср олунмуш мәгаләләрдир. Бу нүн сонда тәгдим олунан мәгаләдә илк дәфә нашр едилир. О. «Јунтосмијә» гәзетәсиндә сабиг редактору Атәрәв тәрәфиндән 1940-чы илдә А. Шаига сифариш верилмиш вә гоча мүәллим хәстә олә-ола һәмин мәгаләни јазыб 29 апрел тарихи мәктубла сифариш етмишдирмишдир. Русчә јазылмыш һәмин мәктубда дејилир: «Һөрмәтли јолдаш Атәрәв! Мәктубунузу алдым. Диггәтинизә көрә тәшәккүр едирәм. Сизин истәдијиниз материалы кечәндәкинә үчүн јүз истәјирәм. Бу мәктубда бәрабәр гәзетинә чүмлә нүмнин бир јазы да göндәрирәм. Лазым билсәниз, дүзәлтә вә әлавәләр да едә биләрсиниз».

Пасынков јолдаша вә башга јолдашлара салам чатмасы јетирмәнизи хаһиш едирәм.

Һөрмәтлә

Бакы 29.IV-1948».

Абдулла ШАИГ

(Мәгаләнин рус дилинә тәрҹүмә едилмиш нүсхәси өз сахланылмыр. Мәгаләнин өзүнүн ашағыдакы нүсхәсидир.)

Абдулла ШАИГ

МҮӘЛЛИМ!

Мүәллим! Милјонларда нисанын гәлбиндә јашајанлары Һөрмәт вә мәһәббәтлә бирләшмиш бу шәрәфли вә бөјүк ады дашыјанлар нә гәдәр бахтијардыр! Маарифпәрвәрлиј сәнәтинә сәадәтини бағлајанлар нә гәдәр мәһәббәтдәдирлар! Бу шәрәфли ады дашыјанларын Азәрбајчанда хүсуси мөвгеји вә әһәмијјәти олмуҗдур. Халгымызын јүксәк вәзифәсинә бөјүк әлә бағлы олан мүәллимлик јолунда мәктәбә бағланмыш тәләмәләрдир. Азәрбајчанда бөјүкләрә мәхсус тәрбијә очагы олан театрын асасчысы гәдәр, илк дәфә артистләр елини вә бу јолдан јетишдирмиш мүәллимләрини олмуҗдур. Мәктәбиндә, мүәллим вә әдәбијатдашлары да јарадычылары мүәллимләрдир. Шүбһәсиз, бу чөһрәт милли мүстәгил республикаларын чохуна мәхсус бир хүсусијјәтдир. Елми вә јүксәк һејәтин бүтүн башга саһәләри үчүн кадрлары мүәллимләр һазырладығы кими, бу саһәләрин өзләринин инкишафында да әсас рол мүәллимләр ојнајыр. Чәсарәтлә демәк олар ки, Азәрбајчанда индијә гәдәр јетишмиш бүтүн сәнәт вә мәс'ул вәзифә дашыјанларын чоху мүәллимләрдир. Бу јолу Азәрбајчан мәјданында илк јүксәк тә'лим-тәрбијә вә елм-техника саһәсиндә әлдә етдикләри нәтичәләрдә мүәффәгијјәт вә наилијјәтләрдә һәр шејдән әввәл Ленин партијасына вә Совет дөвләтинә борчлудурлар.

Чар һөкумәти заманында мүәллимләримиз өзләрини тәбиәт еднимиш, кәндин дүшмүш өкеј өчүн кими бөјүк сәнәдләрдә, Ислам орта мәктәбләрдә башга мүәллимләр кими бечә бир јүз мәмлә мәмлә дәрсләрдә, Ана дилиндә дәрс јарыгчадан сонра сәатләрдә мәктәбләрдә, Башга мүәллимләр кими тә'мин едилмирдиләр...

«Ата-ана» — бу кичи фүсунлар кәлмә һәр ушаг үчүн өмүр сүрдүн ширин олдуғу кими, мүәллим кәлмәси дә өмр сүрдүмүз үчүн бир о гәдәр севимли вә гијмәтлидир. Бүтүн инсанларын һејәтә, сәадәти вә кәләчәк илә өз мәктәбдә сыхы бағлыдыр. Бу иш тәрбијә вә билик очагы сағлам мәлумат үзәринә гурулдуғу заман кичи нәсил адлыгы сағлам гидаларла қүндәк-үнүн чичәкләнәрәк нур гафиласе кими өтрафына нишгилдәрә билир.

Илк вә мәктәб бир шејдир. Бу нә тәрбијә очаты бир-бирә илә һәр заман сағлам вә тыбрыламаз рабитәләрлә бағланмалы вә һәр нәсилә сәнәдјәнә бирбиринә зәнҗир өлмәлидир. Анчаг белә олдуғу заман билик, өхлаг вә тәрбијә сағлам вә гијмәтли нәсил јетишдирмәк олар. Һалбуки кечмишдә, ингилабдан әввәл Азәрбајчанда илк илә мәктәб арасында бөјүк әнәнәјә вардыр: мәктәб тәрбијәси бир башга, мүхтәлиф синиф вә зүмрәләрдән өбарәт олан анлаг тәрбијәси дә бәнбашга идә. Бу башгалыгларда көрә дә тоталитар арасында сонмин јолланылыр нисси, мүәллимләр тәләбәләр арасында сонмин һөрмәт вә мәһәббәт јаратмышдылы. Кечмишдә илк илә мәктәб арасында сојасы бәрабәрлик јох идә. Анла сағлајан мәктәбдә мүәллим ашкар ејдә. Мүәллимләрин алә, адыны бағлы олдуғундан нәтиҹәкарын кими фәалијјәт көстәрә, бир мүәллим кими өзләрини, дәрсләрини тәләбәләрә севдирә билмирдиләр. Бүтүн бунлар нә һәм дәрс кефијјәтинин јүксәлмәсинә, һәм дә тәләбәләрә өсәслы нитгәмәк барә еднамасынә, һәм дә мүәллимин синифдә сәрбәстлијинә, мүстәгиллијинә бөјүк мәнәләр тәрәдирдиләр.

Совет һакимијјәти илларында Азәрбајчан мәктәбинә өсаслы дәјишикләр олмуҗдур. Биз ани мәдәнијјәт очаглымыз олан Академијамыз илә, алмыларынмыз вә мүәллимләримиз ишарәләримиз вә нәчисәнә ухсаларымызла нәфтхаз едирик.

Бу кун сәнет мүәллимләрини одоа етдији мүвәффәгијјәтләрин өсас сәбәбләрини дәрин дәрин нәтиҹәсинә чатмаг тәләбәләрин рәнмаһ вә ирадәсинә, кечмишдә дәрсдә сусмаг вә ирадәсинә, бу мәктәбдә дәрсдә гәзетинә чүмлә нүмнин бир јазы да göндәрирәм. Лазым билсәниз, дүзәлтә вә әлавәләр да едә биләрсиниз».

Пасынков јолдаша вә башга јолдашлара салам чатмасы јетирмәнизи хаһиш едирәм.

Һөрмәтлә

Бакы 29.IV-1948».

Абдулла ШАИГ

(Мәгаләнин рус дилинә тәрҹүмә едилмиш нүсхәсидир. Мәгаләнин өзүнүн ашағыдакы нүсхәсидир.)

ушагларын севимлиси А. ШАИГ МӘКТӘБЛИЛӘР АРАСЫНДА.